

Asia: VN/3049/2021

Lausuntopyyntö opettajarekisteriä ja opettajatiedonkeruuta koskevasta selvityksestä

Lausunnonantajan lausunto opettajarekisteriä ja opettajatiedonkeruuta koskevasta selvityksestä

1) Opettajarekisterin hyödyt ja käyttötarkoitukset: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisterin tuottamiin hyötyihin ja rekisterin käyttötarkoituksiin. Onko rekisterin hyödyt ja käyttötarkoitukset kuvattu selvitysraportissa onnistuneesti ja eri tahojen tarpeet ja näkökulmat huomioiden? (Ks. raportin luku 6, osin myös luku 7).

Rekisteri on tarpeen ajantasaisen, päivittyvän tiedovarannon luomiseksi. Näin päästään toivottavasti eroon myös koulujen hallintoa kuormittavista kyselyistä ja tietopyynnöistä.

Erityisen tärkeä työkalu on opettajankoulutuksen suunnitteluun. Suunnittelussa voidaan rekisterin avulla ottaa huomioon paitsi eri koulutusasteilta eläkkeelle jäävien opettajien määrä, myös alueelliset näkökulmat: opettajankoulutusta voidaan lisätä tarpeen mukaan niissä osissa maata, joissa erityisesti ilmenee tarvetta uusille rekrytoinneille.

Rekisterin avulla voitaisiin parantaa opettajien työoloja, jos sinne merkittäisiin myös työsopimusten kesto. Tällöin rekisterin tiedoista voitaisiin nähdä esim. tuntiopettajien työsuhteiden ketjuttaminen ja jättäminen työttömäksi kesäloman ajaksi.

2) Opettajarekisteriin liittyvät haasteet: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisteriin liittyviin haasteisiin. Onko opettajarekisteriin ja sen perustamiseen liittyvä haasteet huomioitu selvityksessä onnistuneesti? (Ks. osin luvut 6, 8 ja 9)

Suurin haaste rekisterin luomisessa liittyy tietosuojaan. Rekisteriin pääsy on rajattava tarkoin kouluviranomaisille, ja erityisesti huoltajien pääsy tietoihin on estettävä. Pahimmillaan rekisterin tiedot voisivat lisätä koulujen välistä kilpailua ja koulushoppailua.

3) Opettajarekisterin kohderyhmät ja vaiheittainen eteneminen: Pyydämme kommentteja raportissa esitettyihin opettajarekisterin kohderyhmiin ja vaiheittaiseen etenemiseen. Jos opettajarekisteri perustetaan, mitkä kohderyhmät opettajarekisterin tulisi kattaa, mitä koulutusasteita sen tulisi koskea? Miksi? Onko selvityksessä esitetty opettajarekisterin perustamisen vaiheistaminen tarkoituksenmukaista? (Ks. luku 7)

Rekisteriin on syytä merkitä kattavasti kaikki opettajakoulutuksen saaneet, myös esim. yhdistyksissä ja pedagogisissa järjestöissä työskentelevät.

4) Opettajarekisterin sisällöt: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisterin sisältöihin. Mitä tietoja rekisterin tulisi kattaa? (Ks. luku 7.3)

Esitys rekisteriin tallennettavista tiedoista on hyvä. Kelpoisuudet, esim. korkeakoulujen täydennyskoulutukset, on syytä merkitä näkyviin yksityiskohtaisesti.

5) Opettajarekisteriin liittyvät tiedonsaantioikeudet ja tietosuojakysymykset: Pyydämme kommentteja opettajarekisteriin liittyviin tiedonsaantioikeuksiin ja tietosuojakysymyksiin. Pitäisikö opettajarekisterin tietojen saatavuus organisoida jotenkin toisin kuin mitä selvityksessä esitetään? (Ks. erityisesti luku 9.5; osin myös muut luvun 9 alaluvut)

On tärkeää, että rekisterin yksittäistä opettajaa koskevat tiedot eivät ole julkisia. Tämän takia esityksessä mainittu tunniste, opettajanumero, on hyvä ratkaisu.

6) Opettajarekisterin kustannukset: Pyydämme kommentteja rekisterin perustamiseen ja ylläpitoon liittyviin kustannuksiin. Onko opettajarekisterin kustannukset kuvattu selvityksessä onnistuneesti? Millaisia selvityksen ulkopuolelle jääneitä kustannuksia opettajarekisterin perustamisesta ja ylläpidosta voi aiheutua? (Ks. pääasiassa luku 8.1)

-

7) Vaihtoehdot rekisteripohjaiselle tiedonkeruulle: Pyydämme kommentteja vaihtoehtoista rekisteripohjaiselle tiedonkeruulle. Onko esityksessä huomioitu riittävän kattavasti muut vaihtoehtoiset tavat tiedonkeruulle? Olisiko selvityksessä esitetylle opettajarekisterille toimivaa vaihtoehtoa, joka tuottaisi tarvittavaa tietoa opettajista? Miten nykyistä kolmen vuoden välein toteutettavaa opettajatiedonkeruuta tulisi kehittää nykyisiä ja tulevia tietotarpeita vastaavaksi? (Ks. pääasiassa luku 8.3, myös 3.4)

-

8) Muut mahdolliset huomiot opettajarekisteriselvitykseen liittyen

-

9) Kannatatteko selvityksessä kuvatun opettajarekisterin perustamista?

Kyllä

Bonsdorff Irene
Äidinkielen opettajain liitto ry